

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XX. VÁNDORGYŰLÉSE

Tér és állam

Budapest, 2022. október 6–7.

Regionális együttműködések a nyugat-balkáni kohéziós folyamatokban

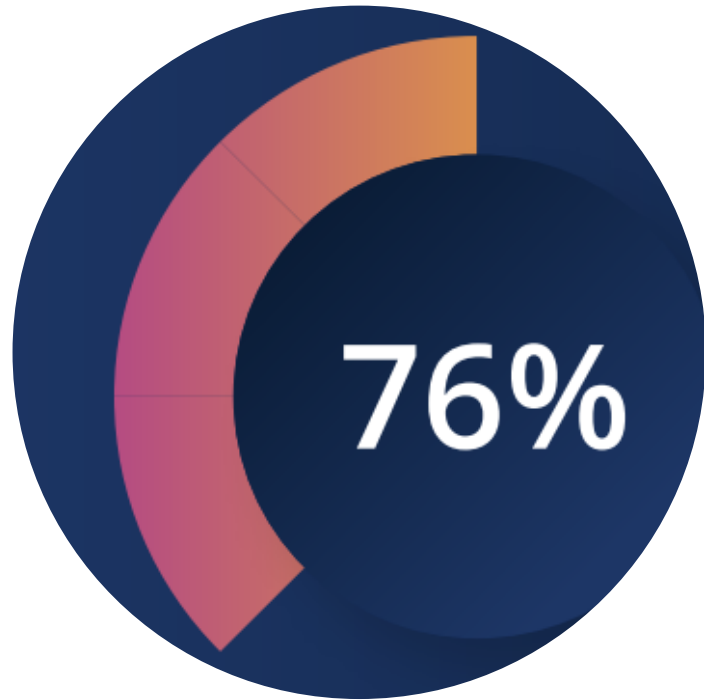
A regionális együttműködések létrejöttének fő okai

A regionális együttműködések létrejöttének fő akadályai

RCC: Balkan Barometer 2022

76% támogatja a regionális együttműködéseket

69% pozitívnak látja azok politikai, gazdasági és biztonságpolitikai hatását országára

Az Európai Unió meghatározó szerepe

- a regionális interdependencia és kooperáció pozitív hatásainak kiemelése;
- új regionalizmus: Balkán átalakítása egy szélesebb és globális érdek: demokratikus berendezkedés és a piacgazdaság multilaterális környezetben;
- a biztonság záloga, nő a szomszédos államok közötti bizalom;
- az EU belső stratégiája, amely támogatja a szubregionális együttműködéseket;
- kicsi és közepes méretű államok, közös problémák, közös válaszadás, mely segít a korábbi ellentétek feloldásában és a közös válaszadásban a globalizáció kihívásaira, melyre nem képesek önállóan;
- Nyugat-Balkánnal kapcsolatos regionális megközelítése két pilléren alapul, a stabilizáció és az integráció kettősein.

A regionális együttműködések konceptualizálása

Geopolitikai aspektus

kizárólagosan
a régiót érintő

- Délkelet-európai Együtműködési Folyamat (SEECP)
- Stabilitási Paktum (SP),
- Délkelet-európai Együtműködési Szervezet (SECI),
- Royaumont Folyamat (RP),
- Regionális Együtműködési Tanács (RCC),
- Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodás (CEFTA)

makro-
regionális

- Fekete-tengeri Gazdasági Együtműködés (BSEC),
- Közép-európai Kezdeményezés (CEI),
- Adria-Jón Kezdeményezés (All),
- Dunai Kooperációs Folyamat (DCP),
- Duna Régió Stratégia (DRS)

Tematikus besorolás

1.

biztonsági és politikai kérdések: SP

2.

speciális (technikai) kérdések: CEFTA, SECI

3.

rendszer váltás és megbékélés: Regionális megközelítés (RA)

ernyőszervezetek

- széles tevékenységi terület (gazdasági, politikai, biztonságpolitikai),
- nagy számú résztvevő,
- különböző formációkkal: CEI, BSEC, Igman Initiative (II)

forma és téma limitált

- kevés szervezetet tömörítő, limitált mind formáját, mind témáját illetően:
- tematikus együttműködések: Délkelet-európai Egészség Hálózat (SEEHN), Oktatási Reform Kezdeményezés (ERI-SEE)
- speciális – elősorban gazdasági, ökológiai – projektekre szerveződő kooperációk: CEFTA
- szakmai szövetségek és civil társadalom: WB6, Regionális Bizottság (RECOM)

Közpolitikai kapcsolódás

magas politika (high politics):

biztonság, védelem, bel- és igazságügy
jóval nagyobb számban

alacsony politika (low politics):

gazdaság, energia, infrastruktúra,
szociális kérdések, oktatás, kutatás,
kultúra
együttműködések alacsony száma,
különösen a kezdeti időszakban
jellemző

a régió belső szereplői:
kormányzatok, szakma- és civil szervezetek

nemzetközi aktorok által vezérelt,
külső kezdeményezés:
ENSZ, NATO, EU, USA,
(az együttműködések nagy része)
SECI, RP

Vertikalitás

külső

top down

SECI, RP, SP, RCC

bottom up

CEFTA, Délkelet-európai
Közlekedési
Megfigyelőközpont
(SEETO),
Migráció, Menedékjog,
Menekültek Regionális
Kezdeményezés (MARRI)

belső

SEECF, SEEHN,
Délkelet-európai Helyi
Önkormányzatok
Hálózata (NASAL)

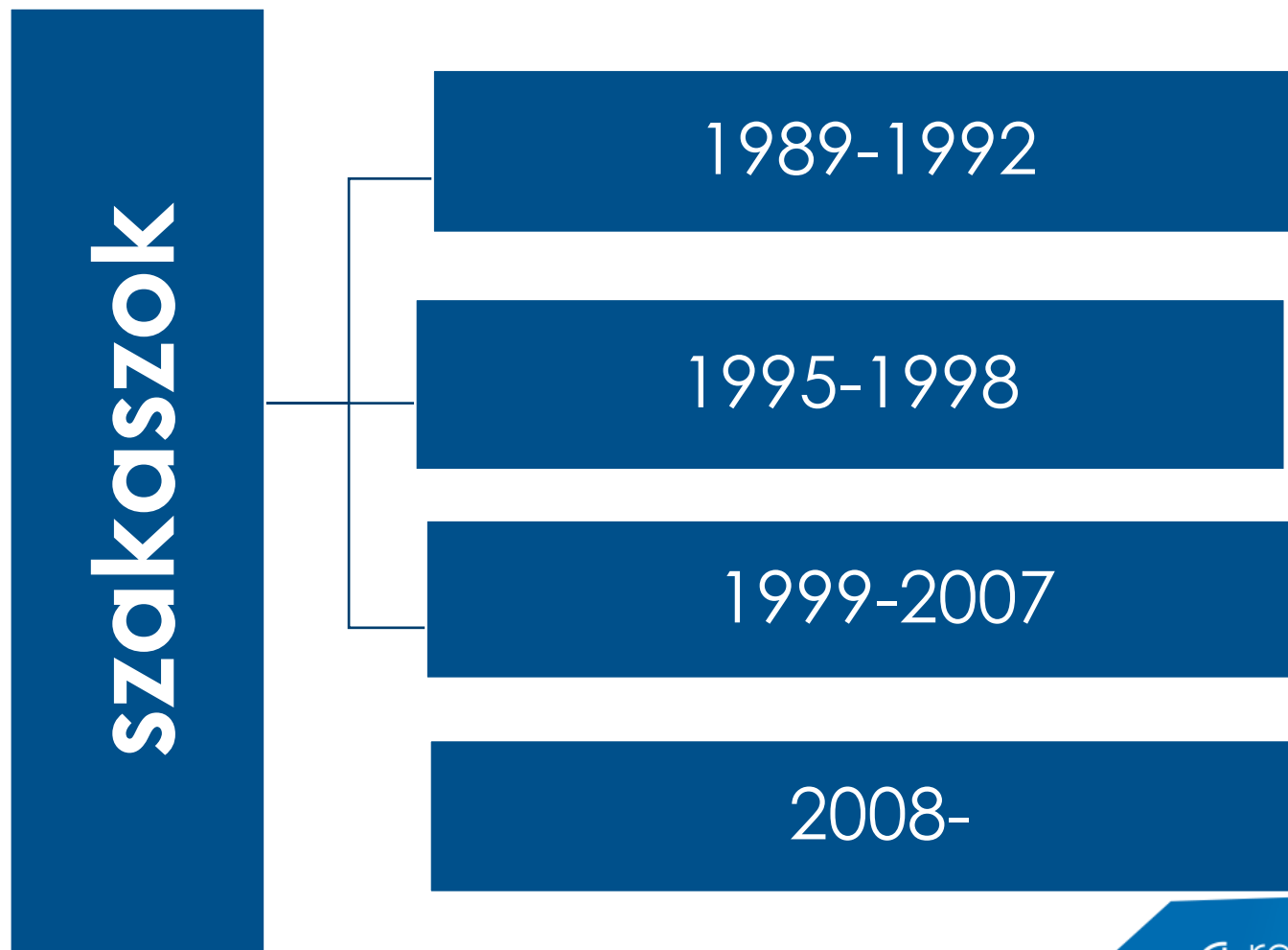
II, RECOM, Western
Balkans Advocacy
Group,

Politikai/szakértői

állam- vagy kormányfők csúcstalálkozó
a tagországok külügyminisztereinek
találkozó
(CEI, BSEC, SEECP)
folytonosság: nemzetközi titkárság
vagy
elnöklő ország (SEECP)

Technikai együttműködés

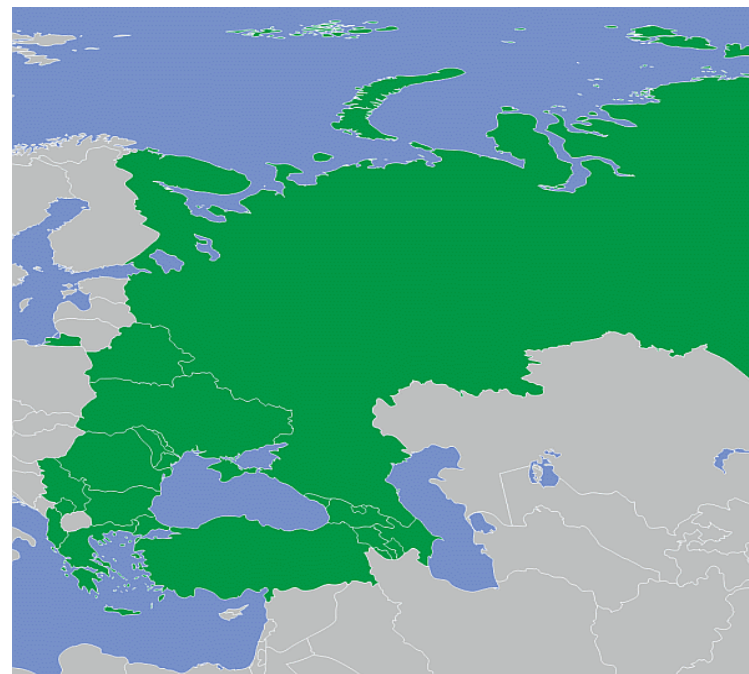
Magas rangú tisztségviselőkből álló felügyeleti
szervek és munkabizottságaik,
(CEI Nemzeti Koordinátorainak Bizottsága,
RCC Nemzeti Koordinátorok Tanácsa)
Szakértői projektcsoportok, ad hoc bizottságok

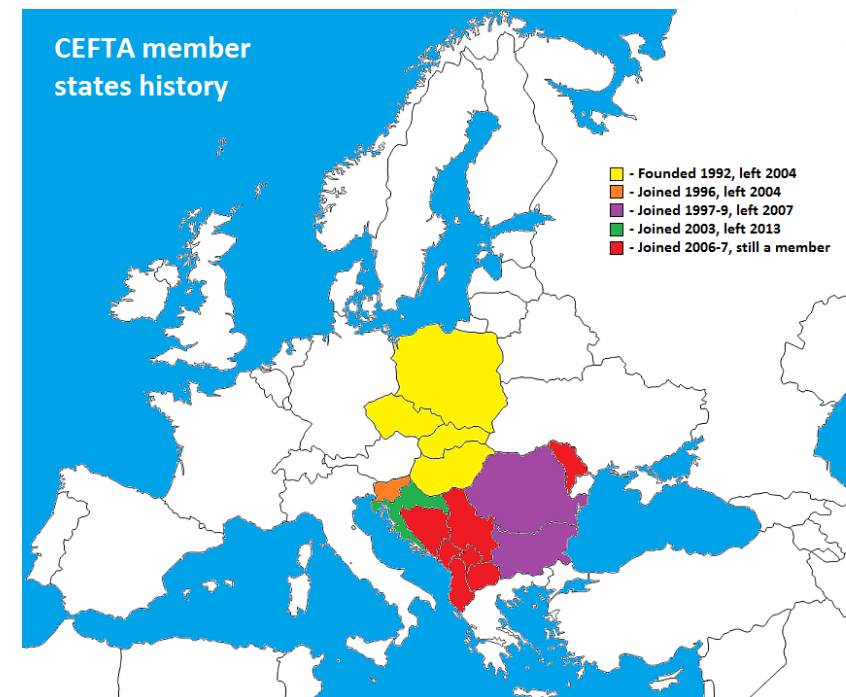
1989-1992

Közép-Európai
Kezdeményezés
1989 4 tagú
ma 18 tag

Fekete-tengeri Gazdasági
Együttműködés
1992 – 12 tag
Szerbia és Albánia

Közép-Európai Szabadkereskedelmi
Egyezmény
1992

EU

- ❑ 1995. december 13. Royaumont folyamat:
Folyamat a stabilitásért és jó-szomszédságért
Délkelet-Európában;
9 balkáni - 15 EU – USA – Oo. – Mo. ET, OSCE;
Cél: Dayton + régió belüli kapcsolatok kialakítása;
- ❑ 1996. február 26. Regionális megközelítés;
Nyugat-Balkán államainak egységes kezelése;

USA

- ❑ 1996. december 5-6. Délkelet-európai Együttműködési Kezdeményezés (SECI);
tagja 13 balkáni állam

1995

Belső kezdeményezés:

1996. július 6. Szófia

Délkelet-európai

Együttműködési Folyamat
(SEECP)

13 tagállam

legátfogóbb

nem intézményesített

2022 július 2023 június Montenegro az
elnöke

1999-2007

1999. június 10-én, Cologne
Tagjai:

a régió államai;

EU, USA, Kanada, Japán;

nemzetközi szervezetek;

regionális kezd.;

3 prioritás:

biztonságos környezet;

demokrácia;

gazdasági és szociális jólét;

kiemelt cél: regionális
együttműködések;

Stabilizációs és Társulási Folyamat

Európai Bizottság 1999. május 26.

testreszabott Stabilizációs és Társulási Megállapodások

külön-külön a régió államaival;

ország	SAA tárgy. kezdet	SAA aláírás	SAA életbe lépése	Csatl. kérelem	Tagjelölt státusz	Tárgy. kezdete	Tagság EU+NATO
Albánia	2003	2006	2009	2009	2014	2022	- 2009
BiH.	2005	2008	2015	2016			
Horváto.	2000	2001	2005	2003	2004	2005	2013, 2009
Észak Macedónia	2000	2001	2004	2004	2005	2022	- 2020
Koszovó	2013	2015	2016				
Montenegró	2005	2007	2010	2008	2010	2012	- 2017
Szerbia	2005	2008	2010	2009	2012	2014	

2008 (RCC) Regionális Együttműködési Tanács

- ❑ 2007. május 11-én a zágrábi csúcs:
megalapítása;
- ❑ Stabilitási Paktum fokozatos kivezetése;
- ❑ 2008. február 27. Szófia SP megszüntetése;
- ❑ Tagjai: 46, EU tagállamok, tagjelöltek, nemzetközi Szervezetek, pénzügyi intézmények;
- ❑ székhelye Szarajevóban;
- ❑ fő politikai fórum továbbra is a SEECP;
- ❑ RCC intézményi és logisztikai támogatást ad;
- ❑ 2013-tól Délkelet-Európa 2020 Stratégia;
- ❑ 2017-től Nyugat-balkáni regionális gazdasági térség – Akcióterv 2021-2024
- ❑ SEE 2030 stratégia

1999-2007 Helyi kezdeményezések

- ❑ Igman kezdeményezés (2001)
- ❑ DK Európai Helyi Önkormányzatok Hálózata
(Network of Associations of Local Authorities in South East Europe
NALAS) (2001)
- ❑ DK Európai Egészség Hálózat (South East European
Health Network (SEEHN) (2001)
- ❑ Balkáni Civil Társadalom Hálózat (The Balkan Civil Society Network) 2003
- ❑ DK Európai Közlekedési Megfigyelőközpont (South East Europe Transport
Observatory - SEETO) 2004

2008-

Helyi kezdeményezések

- ❑ Regionális Bizottság (Regional Commission - RECOM) (2008) – 1500 szervezet
- ❑ Migráció, Menedékjog, Menekültek Regionális Kezdeményezés (Migration, Asylum,) Refugees Regional Initiative – MARRI) (2008)
- ❑ Nyugat-Balkán Innovációs és Kutatóközpont (Western Balkans Research and Innovation Centre - WISE) (2015)
- ❑ Nyugat-Balkán 6 Érdekképviselői Csoport (Western Balkans 6 Advocacy Group) 2016
- ❑ Regionális Ifjúsági Együttműködés (Regional Youth Cooperation Office – RYCO) (2016)

- ❑ mikro szinten pozitív hatás;
- ❑ összességében korlátozott eredmények;
- ❑ helyi kezdeményezések későn alakulnak ki;
- ❑ a célkitűzések korlátozottak;
- ❑ az együttműködések zöme az uniós célkitűzések kiegészítéseként funkcionál;
- ❑ hozzáadott érték: erősíti a résztvevő államok nemzetközi szerepét,
- ❑ a civil és a gazdasági kezdeményezések száma nő;
- ❑ kormányok közti együttműködések legnagyobb számban a bűnözés, korrupció és puha biztonsági területeken;
- ❑ finanszírozás;
- ❑ intézményi háttér megerősítése;

Köszönöm a figyelmet!
lbedit@kodolanyi.hu